

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero—unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 99 (Ninth Year) Melbourne (Melbourne), Australio. 10 Septembro 1928

THE UNIVERSAL LANGUAGE.

Under the above heading the New York "Herald-Tribune" tells of an experiment made in Stockholm for the purpose of determining which language, if any, may ultimately become universal. That journal says: "A newspaper in that city sent out a reporter, capable of speaking several tongues, to accost at random people he met on the streets. He found that, apart from Swedish, the native tongue of most people he met, German, French, Italian, Russian, Esperanto, and Ido were understood by only a few, whereas the majority of those to whom he spoke had some understanding of English. He further asked one hundred of these persons their opinion as to the most suitable language for a world tongue. Forty-six favored English, 19 Esperanto, and 14 Ido. Curiously enough, French, which a generation ago was looked upon as a universal language, and which still holds a certain position as the tongue of diplomacy, received but four votes.

Readers of the above should, however, bear in mind that of all the countries of Europe, Sweden, as regards language learning, is the most Anglophile. This is accounted for in some degree by the Swedes' finding English similar to their own tongue and therefore comparatively easy to learn. This, it seems, makes some of them forget the difficulties experienced by, say, Russians, Italians, or Japanese in learning English. With

what success, however, such study has been pursued by them and just what degree of proficiency is indicated by the reporter's testimony that a majority of those to whom he spoke revealed "some understanding of English" may in some measure be gauged from a few lines of a recent article by a League of Nations translator, Dr. Edmund Privat, who has just visited Sweden. He says:—"I could not understand the English of many a German, Japanese, and Russian, and as for the Swedes I was amazed. I had hitherto supposed that of all men they learned English the best. But their pronunciation was a great hindrance to me. Many of them I could not follow in conversation, although I am accustomed to use English with fluency."

Had the experiment of the Swedish journalist been made, say, in Bohemia, the result would have been wholly different. I would here quote the figures received by Königsberg broadcasting station recently when after Esperanto and English courses had ended the appeal was made to listeners to express their preference. Some 2,200 replies for Esperanto were received but only about 1500 were sent in for English. Such is an indication of the state of affairs in lingual Europe.

*If the limited Swedish survey has any significance at all, the fact that 33 people even there favored a non-national tongue as against 46 who favored English would seem to speak loudly of the recent striking progress

of the artificial language idea. Who, 40 years ago, would have found, out of 79 persons met on the street, 33 to favor an artificial tongue?

French everywhere and for years has steadily been losing ground, and its pretensions to the rôle of world auxiliary tongue can now be only weakly defended. That such is the case is confessed by a true lover of his land and literature, Prof. Albert Guerard, who advocates the adoption by the States of an artificial language. The passing of French is surely a warning to those who would over-emphasise the temporarily favorable position of this or that widely diffused national tongue, as evidence that its use as an international language must eventually become general over the globe.

The emergence into independence of the many little nations that go to make up modern Europe, each jealously guarding and fostering its own idiom, and seeking representation at Geneva, or other world-congress centres, has made the three official congress tongues insufficient, and in great measure useless. The constant adding of other tongues, with the consequent cost and labor of reporting, translating, and so on, is impracticable; the language of one nation or group of nations will never be accepted as an auxiliary by the others, because (1) national languages are too difficult and (2) such an adoption would give the favored nation a tremendous cultural and economic advantage throughout the world. There remains, then, only the use of a so-called artificial tongue, and that, Esperanto, the use of which is widely extended, as is shown for example by its fifth place on the Frankfurt fair-list, and by its army of "consuls", who see to it that not only the Englishman, but also the citizen of every land may travel and transact his own business in a common tongue from China to Peru.—(Robo).

THE POLICE AND ESPERANTO.

Following the example of Vienna, where policemen speaking Esperanto wear a special badge, the police of Linz (Austria) have introduced the same distinction for policemen in that town speaking the auxiliary language, New Esperanto courses for gendarmes have been started in Prague and Leningrad.

—I.E.S.

ESPERANTO OR A FOREIGN LANGUAGE?

By Dr. E. Privat, in May "Esperanto"

It has often been explained that the learning of Esperanto and the study of a foreign language should be pursued with wholly different ends in view. A national language is a door opening on the life and culture of another people. Such a position Esperanto cannot and does not wish to occupy, for its aim is to make possible a general and practical understanding among the peoples. There exists an ever-present confusion as to these two different rôles. Why is this? Because as a matter of fact many persons learn a foreign language, not with the object of appreciating another people and their culture, but of using it for the purpose for which Esperanto was brought into being. As far as quantity, and not quality, goes, English stands first in the list of world tongues, followed by German and French, with Esperanto fourth. (It would appear that M. Privat refers to the position occupied by languages on the lists of the European world-fairs. According to our last report Esperanto ranked fifth on the Frankfurt fair list.) But were quality the main consideration, Esperanto would occupy the first place.

When between two speakers the language used is foreign to only one, the other, standing on firm ground, can extend a helping hand to his struggling fellow. But let us examine cases of truly international use; a Frenchman and a German are speaking in English, a Russian and a Hungarian in French, an Italian and a Japanese in German. Then how does the foreign auxiliary language function? Badly, even very badly in most cases. Of course, one must except such as foreign diplomats who have been serving together ten years or so in the same city, although even then as a rule the quality of their exchanges leaves much to be desired. But in 999 cases out of 1,000, only failure is the result of such attempts, for the speakers have learned the language only in some school or other, or possibly during a stay of some months in a foreign country. So the quality of the conversation is poor; embarrassment and perplexity, fear of slips, wrong use of national expressions, difference in pronunciation (an important point in English), all

tend to oppress the mind. While two such persons are talking, the strange language, with its traditions, peculiarities, idioms, and irregularities, is ruling them. With Esperanto, on the contrary, the man controls the instrument instead of being the slave of it; his mind constantly shapes and orders to his thought the necessary mediums of expressing it. He sits on the chair and not the chair on him. That is the chief and essential difference. The same thing is noticed at congresses and in books and press-articles. The speaker in Esperanto before a foreign audience can be truly eloquent, but rarely so in a strange national tongue, for he is too fearful of the smiles on the faces before him, and keenly aware of his linguistic poverty. He cannot, as in Esperanto, forge a fitting turn of speech by means of a prefix, suffix, or striking compound. He must rack his memory, fumble in the jewel-drawers of the language in an effort to find that gem created by long tradition which alone is fitted to set off the thought that for the moment fills his brain. All that takes time. Too often the speaker must despairingly improvise, while in Esperanto he would simply have formed for himself the correct word. There it is that the charm and strength of our language lie. As regards pronunciation, Esperanto, like Italian, has only 5 vowels, while French and English have 5 or 6 times as many, which, of course, opens up 5 or 6 times as many paths of error. Also the regular accent of Esperanto is no small aid.

Let us consider the writers. The world to-day needs a real auxiliary language in which every journalist, scientist, and thinker can immediately publish to the world his ideas. Do foreign languages enable him to do this? No! In spite of certain rare exceptions which are always with us, we may say again that 999 out of 1,000—even educated persons—are utterly incapable of writing a book or an article in a foreign tongue without the help and correction of an expert speaking as mother-tongue the language concerned. Esperanto is the one and only widespread language, apart from his own tongue, in which an author can straightway write, without translation or correction, in presenting his thoughts to the outside world. And that is a fact of extreme importance, which should never

be overlooked when Esperanto is under discussion.

—Trans. Robo.

EL BULGARUJO.

En 1912 d-ro Ŝismanov, eminenta Bulgara filologo, donis ĉe Sofia universitato lecion sub titolo "Ĉu estas ebla kaj necesa internacia helplingvo." La influpeza eldiro tiame alportis sentatan impulson al la movado tiulande. Jen ĝia traduko de A. D. Atanasov. Ke ĝi meritas prezenton al la tutmonda sam-aro kiel utila defendo ĉiuj konstatu. Enestas multo sciiginda, sed la ciferoj, siatempe trafaj, bezonas nune ĝustigon. Aparte interesas la sincera rakonto pri la ŝanĝigado de lia sinteno rilate la ideon de artefarita lingvo. "Granda adoranto de la t.n. 'sono-leĝoj' kaj konvinkita ke lingvoj estas natura organismo, produkto de malrapida evoluo, frukto de la nekonscie kreatita animo" li estis altirita per malimpona aŭiso en iun Leipzigan kunvenejon. Tie li aŭskultis referaĵon pri tiam floranta Volapuk farita —jen kio miriga— "ne de ekcentrikulo, sed de bonanima Germana profesoro." Tiutage ekĝermis en lia kapo pika dubo pri lia malemeco kredi al tiu ideo, kaj ĉi-dubo, konstante fortikiĝante, fine turniĝis en plenkredon al fina venko de la mondlingva ideo. Tradukinde valoraj estas la cititaj subtendiĝoj de mondfamaj filologoj. Oni finlegas la lastan paĝeton el la 28 kun bedaŭro ke jam ne folias plu.

La lingvaĵo estas sambone kiel tiu, kiu vestas la originalajn pensojn de "Rememoroj de Esperantisto" jam konita. Malmultaj prezeraroj difektas, sed jen kelkaj diskutindaj formoj. Plead (plejado); 'lokal (ejo, ĉambro); ekcentrikulo (maniulo, frenezetulo); konkludaj (finaj?); damni (kondamni); sur 14 kaj 19 ellaso de pronomo ĝenas; tenereco (amem-, karesem-, mild-, sentemeco); idolatrio (blinda adoraĉo, idolservo); energetiko (energiscienco?). Interese estas scii ke "milionoj da homoj (jam en 1912) Esperanton parolas kaj uzas"; ke en Indio (Hindujo) ekzistas lingvoj havantaj verbojn kun 2-3000 formoj; ke sin trovas lingvetoj tiel malperfektaj, ke ĉiu vorto devas esti komprenigata per gestoj; do en mallumo oni estas mutuloj; ke iuj Rusa klerulo kaj Hungarino interedziĝinte devis parolvi nur per Esperanto, ĉar ili tute nesciis pri la koncernaj nacilingvoj.

Prezo ½ Sv. fr. de Pelikan, Alabinska 19, Sofio, Bulg. (Robo)

KURSO PER TRADUKADO. (Kondukata de s-ro George Gordon, F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la Junia kaj sekvantaj numeroj de Suda Krucio. Studentoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en estontaj notaroj ofte estos referencoj al ili. Por ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 5 kaj estontajn pecojn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria-av., Surrey Hills, Melbourne, E10, sendante al ŝi po 4 penceoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco.

TRADUKO 4. LA TOASTO PRO REGINO VICTORIA (finata).

La ĉiam timis, ke servisto faligos (1) teleron aŭ rompos glason, tamen ĉar la manĝo progresis sen akcidento ĝis kiam forpasis la tempo por loĝalaj toasto, la malfeliĉa prezidanto jam la unuan fojon komencis ĝui (2) la festeneton. Sed subite Usona kadeto, krom unu la plej proksima sidanto (3) ĉe lia dekstro, malrapide stariĝis, per ŝanceliganta mano levis sian glason kaj, parolante (6) per tia tre malrapida maniero, per kia iufoje parolas viro trinkinta (4) iom pli da alkoholaĵo, ol li povas bone porti, diris:—Knaboj, mi pensas, ke ni ion forgesis (5). Mi proponas toaston pro la Brita reĝino.—Ĉe tio Curtis, rapide sin klinante (6) trans la proksiman Britan kadeton, ektenis la baston de sia samŝipano kaj akcente (13) diris:—Sidigu vin, malsaĝulo. Al la diablo, la reĝino!—Tuj la Brita kadeto dekstre de Curtis pugnigis la manon kaj, zorge elektinte (6) celajon, per tuta sia forto frapis al Curtis la makzelon. En la sekvanta momento eksplodis tumulto; ĉiu Brita kadeto pugnofrapis la apudsidantan Usonan, kaj ĉiu Amerikano redonis (7) la frapon eĉ pli forte. La tablotuko fortiriĝis de sur la tablo, rompiĝis ĉiuj vitraĵoj kaj porcelanaĵoj, kaj fariĝis tiel granda bruoj, ke la oficiro garde deĵoranta (4) sur la ferdeko malsupreniris, alvokis la gvardion kaj disigis la batalantojn. Oni eniris la Britajn kadetojn (11) en ilian boaton kaj, forŝovinte (6) ĝin, ili iris returne (8) al sia ŝipo, kiu la morgaŭan tagon (9) forveturis.

—Nu, jen estas kurioza dua parto de la historieto. Antaŭ kelke da jaroj (10) kiam mi estis flag-kapitano kun unu admiralo, nia ŝipo, venante (6) en havenon, trovis Britan flagŝipon

tie ankrita (12). Je invito de la Brita admiralo ni vespermangiĝis ĉe li sur lia ŝipo. Dum la manĝo mia admiralo petis, ke mi rakontu la supran historieton, kaj mi tion faris. Mi rimarkis, ke nia gastiganto (3) tre amuziĝis. Kiam mi finis la rakonton li diris al mi:—Kapitano Winterhalter, tre plaĉas al mi via historieto pro tio, ke de la tago de tiu vespermangiĝo nun mi tute ne sciis, kial vi kadetoj aldiabligis la karan maljunan sinjorinon. (Fino).

Notaro 4.

1. "faligos" aŭ "lasos fali." La sufikso —ig signifas fari, kaŭzi, lasi, (L.R.32/5). Rimarku, ke kvankam en tia frazo oni diras, "would drop," en Esp-o oni uzas la estontan tempon. Notaro 2/15. — 2. "enjoy himself" estas Angla naciismo. Ne traduku per "ĝui sin." — 3. Participa substantivo. Cox 209a. — 4. Participa adjektivo. Notaro 1/20. — 5. Uzante la aktivan formon "forgesis," oni evitas la pasivan formon "estas forgesita." Notaro 1/21. Vidu noton 11 malsupre. — 6. Participa adverbo. Notaro 2/10. — 7. "redonis." Notaro 2/16. — 8. "returne." Notaro 1/5. — 9. Oni povas uzi akuzativon por indiki punkton de tempo. Cox 68 (3b). — 10. Estas diferenco inter "multaj" kaj "multe da." "Multaj homoj" signifas "diversaj homoj (ĉiu aparte)"; "multe (aŭ multo) da homoj" signifas "granda nombro da homoj (kune)" (L.R.64). Tiel same estas ĉe "kelkaj" kaj "kelke (au kelko) da," kaj "kelke da jaroj" signifas "nemultaj sinsekvaj jaroj," kion ne ĉiam signifas "kelkaj jaroj." Ekz. 32/10, 11, 12, 13, 40/1, F.K. 11/34, 12/1, 2, 3. Mart. 133/3. — 11. Aktiva formo "eniris la B. kadetojn" anstataŭ la pasivan "la B kadetoj estis enirigitaj." Notaro 1/21. — 12. Predikata participo. Notaro 1/7. — 13. "akcente" aŭ "emfaze." La Akademio ŝajne aprobas la uzon de "emfaze" laŭ la signifo de la Angla "emphatically." OKL.pg 109, 115.

Novaj ŝlosiloj svedaj.

La sepa eldono de la Ŝlosilo de Esperanto ĵus aperis ĉe Eldona Societo Esperanto, Stockholm /adreso Poŝta fako 698/. Ĝi estas eldonita sub la aŭspicioj de ICK. Kun tiu eldono estas presitaj entute 80,000 ŝlosiloj en la sveda lingvo, granda kvanto por ne pli granda lando. La prezo estas 0,10 sved. kr. Kontraŭ ensendo de 30-centima UAE-kuponon estas sendotaj afranke 2 ekz. de la ŝlosilo.

ESPERANTO-BRODKASTADO.

Nov-zelanda Historio.

Dum kelkaj jaroj pasintaj la radio tutmonda laŭdirinde kunlaboris kun la Esperantistaro disvastigi Esperanton. Kiel rezultato la lingvo dissemiĝis kaj populariĝis pogrande kaj rapidege. Cetera, praktika utilo de lingvo internacia evidentiĝis, vidiĝis kaj akceptiĝis. Radiuloj eklernis kaj subtenas; la problemoj de radia-lingvo solviĝis konvinke. En ĉio tio Nov-zelando partoprenis kaj spertis same kiel aliaj nacioj; la radia publiko atentigis al la lingva problemoj kaj la Esperantismo; kaj pro tio mallonga historio ĝismuna de radio entreprenoj rilate Esperanton en Nov-zelando estus kronikinda.

Estas al la honoro de la mortinta U.E.A. delegito, S-ro J. L. King, ke la unua pri-Esperanta brodkasto okazis. Dum 19a de Julio, 1925, tiu sinjoro parolis angle pri Esperanto de radio-stacio 2YM (Gisborne, 250m. 50v.). Lia edzino helpis kantante Esperante la kanton. "Annie Laurie." Tiu estis la unua brodkasto de Nov-zelanda stacio. Ges-roj King daŭris brodkasti de tiu stacio ĝis la fino de Septembro de la sekvanta jaro.

Responde al peto de loka radiostaciestro por programoj, S-ro W. H. King, vic-delegito de U.E.A. ĉe Wellington, (120,000 loĝantoj), liveris, komencante la 10an de Junio, 1926, naŭ paroladojn pri diversaj temoj rilate la multajn fakojn de Esperanto. Tiuj paroladoj estis brodkastitaj de stacio 2YK; la daŭro de ĉiu krom la lasta estis 30 minutoj, kaj finiĝis je la 18a de Majo, 1927, kiam tuj poste la stacio estis renovigita kaj rekodigita 2YA, ondlongeco 420 m. 5 klv. Kun la fondo de la nova kaj potenca stacio, kompleta Esperanto-kurso esti brodkastota estis aranĝita. Gvidata de S-ro W. H. King, la kurso ampleksa estis sisteme preparita. Du radiaj gazetoj gravaj publikigis samtempe la lecionojn, kiujn la aŭdantoj uzis dum la brodkastado de la radia leciono. Komencante je la 4a de Aŭgusto, 1927,

la lecionoj ĉiusemajnaj (dudek) daŭris regule kaj seninterrompe ĝis la 15a de Decembro. Pro malsaneco de la kursgvidanto, S-ro V. L. M. Daniel, brodkastis la kvinan lecionon.

Ankaŭ ĉe Auckland (200,000) la lingvo dissemiĝis radie. Komencante en Septembro, 1926, kaj daŭrante ĝis la fino de tiu jaro, lekcionoj ĉiu duasabata vespero (daŭro 15 minutoj) estis brodkastitaj de stacio 1YA (333 m. 500 v) de S-ro R. J. Crago, kiu deĵoris kiel anoncisto ĉe la radia stacio. Detaloj plenaj bedaŭrinde estas nehaveblaj. S-ino J. L. King ankaŭ parolis de 1YA je la 24a Aŭgusto, 1927, finante per kanto en Esperanto.

En Julio de la sama jaro (1927) stacio 3YA (306 m. 500 v) ĉe Christchurch (120,000) komencis brodkasti programojn rilate Esperanton. S-ro N. M. Bell, M.A., brodkastis paroladon pri la vivo de D-ro Zamenhof kaj la konstruo de Esperanto. Tiu ĉi stacio aranĝis kun la loka klaso Esperanta brodkasti ĉiusemajnaj lekcionojn, la lasta brodkasto estis farita dum la 16a de Junio, 1928. S-ino S. Page estis la parolanto.

JULES VERNE FOR ESPERANTO.

Some time before his death, Jules Verne became interested in Esperanto. He even declared to an old samideano (Charles Tassencourt) in Amiens, where he lived, that he intended to feature Esperanto as the world-tongue in a coming novel. But death laid its forbidding hand on the enterprise. S-ro Queste, another Amiens Esperantist, remarked on the above facts in a speech made by him at the funeral of the great Frenchman.

HENRY E. CALWELL (Reg.)

Kuaracadas malsanulojn kun bonegaj rezultatoj per Osteopathy, Chiropractic, Dieto kaj aliaj sendrogaj metodoj.

Donas informon senpage.
11 COLLIINS ST., MELBOURNE.
Tel.: Cent. 4018.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malklare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

KRONIKO.

SYDNEY, N.S.W. — Tre interesa parolado estis tiu farita de s-ro R. H. Swainson, D.B.E.A., en la vespero de 9 Aŭgusto. S-ro Swainson estas unu el la pioniroj de la Esperanta movado en Anglujo, kaj donis tre interesan paroladon pri siaj Esperantaj spertoj en la fruaj tagoj. Li estas unu el la tre malmultaj Esperantistoj nun en Aŭstralio kiuj renkontis la Majstron, d-ro Zamenhof, kaj la famajn pionirojn. Lia rakonto pri la tri unuaj kongresoj: Boulogne, Geneva, kaj Cambridge, estis tre atengiva.

Krom tiu, la klubanoj aŭdis du ĝindajn paroladojn pri lingvo; unu titolita "Lingvo en Malnovaj Tempoj" de s-ro A. Feldmyr, kaj la dua de s-ro Healy, titolita "La Ĉefaj Lingvoj de la Mondo." S-ro Feldmyr parolis pri la origino de lingvo, kaj ĝia evoluo. — En antaŭaj tempoj —, li diris, — homoj opiniis, ke ĉio komencis je definitiva dato, laŭ la Biblio, sed nun oni komprenas ke ĉio, eĉ lingvo, komencis kaj kreskis grade. Estas kelkaj teorioj pri la origino de lingvo, ekzemple la "Imita Teorio" kiu diras ke homoj penis imiti la kriojn de bestoj, la sonojn de naturaj fenomenoj, ktp. — Li diris ke, — kvankam multaj kaŭzoj helpis krei lingvon, la imitado havis grandan influon, — kaj ĉitis kelkajn Germanajn kaj Anglajn vortojn por subteni la teorion, ekzemple, la vorto "wind" kiu similas la sono de la vento mem. Du kaŭzoj de ŝanĝo en lingvo estas, la emo mallongigi vortojn kaj frazojn, kaj la emo de modernaj homoj submeti emociion dum parolado.

S-ro Healy klarigis, kial iuj lingvoj havas pligrandan disvastiĝon ol aliaj, kaj por tiu celo mallonge skizis la historion de la homaro, montrante la pligrandiĝo de iuj Eŭropaj ŝtatoj dum la jarcentoj 16a ĝis 19a. Li antaŭvidas la tempon kiam Esperanto estos instruata en ĉiuj lernejoj en la mondo, kaj la naciaj lingvoj prenos duan lokon.

Pro la kunvenoj ĉe la Domain, la membraro nun duobligis, kaj ankoraŭ kdeskas; kaj oni ne povas akiri sufiĉan literaturon kaj lernolibrojn por vendi al interesatoj.

BRISBANO (Kvinslando). — La 25 aŭgusto sinjoro Hyde veturis al Ipswich, laŭ iniciato de nia agema tiea samideano sinjoro D. B. Thomson, kaj parolis pri Esperanto de peda-

gogia vidpunkto al kunveno de tridek instruistoj el la regiono. La aŭdantaro estis simpatia kaj inteligenta, kaj kelkaj instruistoj poste esprimis deziron studi la lingvon.

Pri nia koncerto vidu la apartan raporton.

"The Muses' Magazine" (revuo de la muzoj) en sia lasta numero havas kelkajn pecojn pri Esperanto; la ĉefa estas represo el "La Suda Kruc" de la skizo "Descartes Listens-In."

CHRISTCHURCH, Nova Zelando. — Bona rondo de laboro estis farita en tiu ĉi urbo dum pasinta monato: ni aperigis leteron pri Esperanto en loka gazeto; kaj aranĝis por du brodkasoj de ĉi tiea stacio, 3YA — unu okazos dum la nun kuranta monato, alia dum Septembro. La ĵurnalo "International Suubeam" kun cirkuladnacia kaj internacia, en ĉiu eldono enhavas almenaŭ unu kolonon pri kaj en Esperanto. La klaso restas tre entuziasma kaj la studentoj ja progresas. Ni kolektis kelke da ŝilingoj kiel monhelpo por Bulgaraj Esperantistoj — laŭe la peto publikita en La Suda Kruc.

HAMILTON, N.Z. — Dum Julio klaso sub la aŭspicioj de la Laborista Eduka Asocio starigis. S-ro Adcock ĝin gvidas. Je la komenco 26 personoj aliĝis, kaj kontentige estas noti ke tri aŭ kvar novuloj poste partoprenis. Ĉiuj entuziasmiĝas siastude. Kelkaj klasanoj jam petis la gvidanton aranĝi ekzamenon post la fino, kaj la propono kredeble estos satata. Rilate la klason, aldoniĝas la fakto ke la L.E.A. organizanto tre plaĉiĝis pro la bonega progreso jam farita de anoj.

S-ro Adcock, kiu mem estas instruisto, klopodas aranĝi kurson por instruistoj ĉe la Somera Lernejo okazi ĉe Oamaru, N.Z. dum la nuna jaro. La prezidanto jam skribis sciigante ke kvankam li ne povas nuntempe paroli oficiale, li mem favoras kaj provos starigi la klason. Korespondado nun interŝanĝas pri la afero.

WELLINGTON, N.Z. — La loka klubo aranĝis sian duan dancon, kio okazis dum Julio en bone konata salono. Ciumarde kunvenas la klubo, sed malagrabla vetero sin spegulas je la ĉeestantaro.

Ĉi tieaj samideanoj persiste, sed malsukcese, serĉis en la gazetaro por kablegramoj pri la U.E.A. Kongreso ĉe Antverp. Bedaŭrinde ne eĉ unu linio vidigis. Kia domaĝego el pro-

paganda vidpunkto ke ni ne povis havigi kabligitan raporton, eĉ mal-longan, pri la mondkongreso! De-talo-plenaj raportoj pri la Olimpikaj sportoj ĉe Amsterdam, en apuda lando, tage aperis, sed neniom pri tiu grava kongreso Esperantista. La dis-semigo tra la mondo de kongresaj novaĵoj kablograme estus temo por serioza konsidero kaj agado je la flanko de Internacia Centra Komitato.

BRISBANA ESPERANTO SOCIETO.

The Editor, "La Suda Kruco."

Dear Sir,—With reference to your appeal in the July number of "La Suda Kruco," for donations to the Bulgarian Earthquake Sufferers' fund, I have much pleasure in forwarding herewith Money Order No. 52913 for an amount of £2/10/—, collected as follows:—

From members of the Brisbane Esperanto Society: M. Hyde, 5/-; V. M. Vitoshinsky, 3/-; P. Proctor, 1/-; W. Baker, 1/-; C. Kidd, 2/-; T. Suess, 2/-; H. H. Hutton, 1/-; N. G. Mills, 1/-; O. H. Behncken, 2/-; R. MacPherson, 2/-; N. Sunholm, 1/-; M. C. Trundle, 3/-; A. Ryan, 5/-; T. Cooney, 1/-; E. B. Carrick, 3/6; S. Andrew (New Zealand), 2/-; A. Scammell, 1/-; Friend, 4d.; public donations, at Esperanto concert, 28th July, '28, 13/2.—Total. £2/10/—.

E. B. CARRICK, Hon. Secretary.

MONKOLEKTO HELPI LA BULGARAJ SAMIDEANOJ KIUJ SUFERIS DE LA TERTREMOJ.

Ricevita laŭ atesto en la Aŭgusta S.K. £1/19/-; V. Newnham, 1/-; N. M. Bell, 6/6, (vidu letero); Brisbane Esperanto Societo, £2/10/—, (vidu letero). £4/16/6 la sumo de la mon-kolekto estis sendita al la Bulgara Esperantista Asocio 31 Aŭgusto '28, malpli la kosto de la poŝtĉeko kiuj kostis 2/6, kaj ni esperas ricevi kvitancon post du aŭ tri monatoj. (Adm.)

Christchurch, N.Z., August 2-'28.
Dear Sir,

Please add this 6/6 to your fund for the Bulgarian Esperanto Society. It is a contribution made by the Free Religions Movement at their meeting in Christchurch on July 29. Every little helps. Samideane, N. M. Bell.

SUKCESA KONCERTO EN BRISBANO.

La Brisbana Societo en sabato 28 julio prezentis en la "Salono de la Muzoj" sukcesan kaj altgradan koncerton. La publiko plenigis la salonon, kaj kun videbla kontento elaudis la programon ĝis la fino. La societo invitis instruistojn de altlernejoj kaj skoltestrojn. Nia samideano sinjoro Norman Mills oficiale reprezentis la gubernian teknikajn lernejojn.

La societo estas tre ŝuldanta al sia Muzika Direktoro, sinjoro H. H. Hutton, kiu kun senfina pacienco kaj grandaj klopodoj preparis programon, kiu estis vera regalo de arto. La "Danco kun Diversnaciaj Motivoj" de fraŭlino Elaine Spiller kaj la deklamo "Aŭtunĝemo" de fraŭlino Nellie Money estis frukto de longa preparado kaj instruado. La parolajn kaj kantajn numerojn sinjoro Hutton klarigis en propra bonhumora maniero, kio gajigis la aŭdantaron kaj estis valora leciono pri la strukturo de nia lingvo.

La prezidanto, sinjoro Hyde, parolis Angle kun propaganda celo. Dum la vespero oni akceptis donacojn por la suferintoj de la tertremoj en Bulgarujo.

Aliaj ĉefaj numeroj de la programo estis: Uverturo, Korda Kvinteto, (S-ino T. Waldron, f-inoj de Grant k. Warren, s-roj Panek k. Hutton); "La Espero," Societanoj; Instrumenta Trio, "Barcarolle," S-ro Waldron, f-ino Warren k. s-ro Hutton; Kanto, "Siberia Lulkanto," F-ino Eva Bowen; Kanto, "Revo pri la Hejmo," S-ino T. Benussi; Kanto, "Ridanta Valo," F-ino Gertrude Carrick; Komuna Kantado, "Al la Esperantistaro," Ales-tantoj; Rondkanto, "Zamenhof," Societanoj; Kordo Kvarteto, "Interludium in Modo Antico (Gladounoff), F-inoj de Grant kaj Warren, s-roj Panek k. Hutton.

VERKOJ RICEVITAJ.

Luno de Izrael. Rakonto pri la Eliro. Verkis Sir H. Rider Haggard. Tradukis (kun la permeso de la aŭtoro) Edward S. Payson kaj M. C. Butler. 232pp. 5s. tolo, 3s. 6p. papero, Esperanto Publishing Co., Ltd.

Pri la Origino de l' Homo. Prof. Sir Arthur Keith, M.D., D.Sc., F.R.S. Trad. Prof. Wm. Brown, B.Sc., kaj F. R. A. McCormick, A.R.C.Sc. I. Artikolaro pri la evoluismo. 64pp. 2/6 tolo, 1/9 papero. Esperanto Publishing Co., Ltd.

Angla-Esperanta Vortareto. 2 pencoj, de B.E.A.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Arbeider Esperantis, 7; British Esperantist, 280; Bulgara Esperantisto, 10; Bulteno de la E. Komitato, 6; Bulteno de Internacia Scienca Asocio E., 11; Bulteno de E. Pres-Agentejo, 14-15; Esperanto, 6, 7, 8; Germana Esperantisto, 6, 7; Heroldo de Esperanto, 25 ĝis 29; Hungara Heroldo, 6; Internacia Esperanto-Servo, 5-7; International Language, July, August; Internacia Medicina Revuo, 3, 4; La tagiĝo, 4; La Revuo Orienta, 7; Libero, 26; Pacifika Espero, 36; Svenska-Tidningen, La Espero, 6; Verda Stelo, 6, 7.

AL' NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitanas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene.—(la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata) V. Newnham, 4/6, Aprilo '29; D. McInnis, 4/6, July '29; M. Holdensen, 4/6, Junio '29; G. Bird, 4/6, Aŭg. '29; J. Lawson, 4/6, Aŭg. '29; E. Geisnes, 4/6, Aŭg. '29; P. F. Longergan, 4/6, Junio '29; E. E. Sainsbury, 4/6, Aŭg. '29; E. Hart, 4/6, Jan. '29; H. Hansen, 5/-, Junio '29; L. Payne, 5/-, Okt. '29; F. T. Hepworth, 4/6, Aŭg. '29; Sydney Esperanto Society, 5/6, (anonce) Aŭg. '29.

MORTO.

Sinjoro A. Madarasz, 18 Neville Str., Kangaroo Point, Brisbane. Sinjoro Madarasz kiu mortis la 1 Augusto estis fervora Esperantisto, kaj abonanto de la Suda Krucio de ĝia unua numero.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunveno: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun jaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str. Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro L. E. Dust; Vice-President: S-ro E. C. Jack; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

BOOKS YOU SHOULD READ

For the Student

Milledge's Esperanto-English Dictionary with Index. Cloth.	10/6 (3d.)
Fulcher & Long English-Esperanto Dictionary. Cloth.	7/6 (3d.)
La Biblio .	7/6, 8/-, 15/- (6d.)

— Postage in Brackets —

For the Reader

Aŭstralio, Lando kaj Popolo	7/6
"There is no flaw in it" Int. Lang.	(4d.)
Lilio—Sinnotte Cloth	(3d.) 2/9
Hermano Kaj Doroteo-Goethe. El la "Camera Obscura" Hildebrand.	
Nuntempaj Rakontoj-Stamatov.	

Paper. (2d.) 1/6 Each.

LA BIBLIOTEKISTO, Melbourne Esperanto Society.
Box 731 F. Elizabeth St. P.O. Melbourne.